Y Tasglu Gweinidogol ar gyfer Cymoedd y De

4 Hydref 2018, 10:00-12:00

Y Ganolfan, Senghennydd, Caerffili

Yn bresennol

Aelodau'r Tasglu
Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, Alun Davies AC
Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip, Julie James AC
Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes, Eluned Morgan AC
Y Gweinidog Tai ac Adfywio, Rebecca Evans AC
Judith Evans, Prifathro, Coleg y Cymoedd
Brian Morgan, Athro Entrepreneuriaeth ym Mhrifysgol Metropolitan Caerdydd
Andrew Diplock, Entrepreneur, Angel Investor and Advisor
Ann Beynon, Cyfarwyddwr Anweithredol ac aelod o Gyngor CBI Cymru.
Y Cynghorydd Andrew Morgan, Arweinydd Rhondda Cynon Taf
Fiona Jones, Adran Gwaith a Phensiynau

Aelodau Bwrdd y Rhaglen
Maureen Howell, Cydraddoldeb a Ffyniant – Dirprwy Gyfarwyddwr
John Howells, Cyfarwyddwr, Tai ac Adfywio (SRO)
David Rosser, Cyfarwyddwr, Chwaraeon, ESNR

Tîm Tasglu'r Cymoedd
Sarah King, Arweinydd Prosiect Tasglu'r Cymoedd (Llefarydd)
Phil Lewis, Pennaeth Cangen Tasglu'r Cymoedd (Llefarydd)
Laurie Hayward, Uwch Reolwr Rhaglen, Tasglu'r Cymoedd
Nicola Leadbeatter, Rheolwr Rhaglen, Tasglu'r Cymoedd

Ymddiheuriadau
Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi a Thrafnidiaeth, Ken Skates AC
Dr Chris Jones, Cadeirydd Interim, AaGIC
Martin Mansfield, Ysgrifennydd Cyffredinol, TUC Cymru
Tracey Burke, Cyfarwyddwr Cyffredinol, Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus

Eitem 1: Croeso a Chyflwyniadau.

1. Croesawodd Alun Davies (AD) Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, yr aelodau i gyfarfod 11 y Tasglu Gweinidogol ar gyfer Cymoedd y De.
2. Amlinellodd bwysigrwydd newid y ffocws i gyflawni wrth i ni symud ymlaen, a gofynnodd i aelodau edrych yn ofalus ar yr hyn sy'n cael ei gyflawni yn ardal y tasglu. Roedd cynllun cyflawni wedi'i ddiweddaru ar fin cael ei gyhoeddi tua diwedd mis Tachwedd.

Eitem 2: Parc Rhanbarthol y Cymoedd (VRP)

1. Cyflwynwyd trosolwg o'r cynnydd hyd yma mewn perthynas â Pharc Rhanbarthol y Cymoedd.
2. Gofynnwyd pam roedd yr enw wedi newid o "Parc Tirwedd y Cymoedd", a chadarnhawyd mai'r rheswm am hyn oedd bod y prosiect yn golygu mwy na'r dirwedd yn unig, er bod y dirwedd a'r defnydd ohoni yn amlwg yn rhan bwysig o'r

prosiect.

3. Cafwyd ysbrydoliaeth o ymweliad cynharach â Gwlad Belg lle mae ganddyn nhw dreftadaeth debyg a lle maen nhw wedi creu Parc Cenedlaethol.
4. Cadarnhawyd bod Dŵr Cymru wedi bod yn rhan o'r sgwrs ac y byddai hynny'n parhau.
5. Gofynnwyd cwestiwn ynghylch presgripsiynu cymdeithasol ac a oedd yn cael ei ystyried fel rhan o'r gwaith ar Barc Rhanbarthol y Cymoedd. Roedd meddygon teulu bellach yn argymell profiad gwaith yn yr awyr agored ac yn y gymuned i rai cleifion â phroblemau iechyd meddwl. Cadarnhawyd bod iechyd a llesiant yn rhan bwysig o waith Parc Rhanbarthol y Cymoedd a bod yr Adran Iechyd yn Llywodraeth Cymru newydd lansio dwy raglen yn ymwneud â phresgripsiynau cymdeithasol a Chronfa Iach ac Egnïol.
6. Dywedwyd wrth y grŵp fod gan Cyfoeth Naturiol Cymru Brif Weithredwr newydd, brwdfrydig sy'n cyflwyno syniadau newydd gwych.
7. Gwnaed y pwynt pwysig bod rhaid i ba bynnag waith a wneir yn y Cymoedd fod yn gynaliadwy. Rhaid i'r tasglu ystyried gwersi blaenorol a ddysgwyd.
8. Darparwyd Abertawe fel enghraifft lle'r oedd blodau gwyllt, sydd angen llai o waith cynnal a chadw, wedi'u defnyddio i dirweddu.
9. Byddai cyfraniad awdurdodau lleol yn allweddol.
10. Cadarnhawyd er na allai Parc Rhanbarthol y Cymoedd gael statws Parc Cenedlaethol y byddai Llywodraeth Cymru yn deddfu i sicrhau y byddai gan Barc Rhanbarthol y Cymoedd statws statudol ac y byddai'n gynaliadwy.
11. Pan awgrymwyd y dylid siarad â'r rhai a helpodd i greu Parc Cenedlaethol Eryri, cafwyd sicrwydd bod Bannau Brycheiniog wedi bod yn rhan o drafodaethau a'u bod yn fodlon â'r cynigion.
12. Trafododd y tasglu gyfleoedd posibl i ddefnyddio'r parc rhanbarthol i hyrwyddo cynlluniau ynni adnewyddadwy.

Eitem 3: Canolfannau Strategol – y diweddaraf

13. Cafwyd cyflwyniad ar y cynnydd sydd wedi'i wneud mewn perthynas â ffrwd waith y Canolfannau Strategol.
14. Cynhaliwyd seminar ar ddeuoli'r A465 yn ddiweddar, gan amlygu'r angen i sicrhau ein bod ni'n manteisio ar y cyfleoedd ar gyfer gweithgarwch economaidd i sicrhau ein bod ni'n elwa ar y buddsoddiad hwn.
15. Cadarnhawyd bod y Canolfannau Menter yn gysylltiedig â'r Canolfannau Strategol ac y byddai'n haws sylwi ar hyn ar ôl i fwy o wybodaeth gael ei chyhoeddi am y canolfannau menter.
16. Codwyd pryder ynghylch y diffyg eiddo a oedd ar gael ar gyfer busnesau newydd, a nodwyd bod y broblem hon yn dechrau cael ei thrafod. Teimlwyd y byddai systemau trafnidiaeth integredig yn allweddol i'r llwyddiant.
17. Codwyd pryderon y gallai cyllid ar gyfer sgiliau gael ei ganolbwyntio yng Nghaerdydd trwy'r fargen Ddinesig ac ati, ond roedd hi'n bwysig denu rhaglenni sy'n cynyddu sgiliau ac entrepreneuriaeth i ardal y Cymoedd.
18. Cadarnhawyd y byddai mwy o ymgysylltu cymunedol y flwyddyn nesaf ac mae'r bwriad yn y dyfodol agos oedd y dylai hyn fod yn gysylltiedig â'r gwaith o hyrwyddo Parc Rhanbarthol y Cymoedd.

Eitemau 3 a 4: Cynnydd ar gamau yn deillio o'r Cynllun Cyflawni a sut beth ddylai fersiwn nesaf y Cynllun Cyflawni fod.

19. Darparwyd trosolwg cryno o'r dogfennau roedd aelodau wedi'u derbyn cyn y cyfarfod. O'r ymrwymiad i gael 7,000 o bobl i mewn i waith, roedd ychydig dros 1,600 ohonynt wedi cael mynediad at waith trwy raglenni cyflogaeth Llywodraeth Cymru ers mis Gorffennaf 2016.
20. Trafodwyd y ffaith bod rhaglenni Llywodraeth Cymru mewn perthynas â phrentisiaethau yn cael eu cyflwyno fel arfer ar gais unigolion sy'n chwilio am

brentisiaethau. Teimlwyd bod angen ymgysylltu'n fwy uniongyrchol â busnesau a chynnig bwrsarïau i'w hannog i dderbyn prentisiaid gan fod busnesau llai o faint yn ei chael hi'n anodd derbyn prentisiaid â gofynion coleg ac ati.

21. Gofynnwyd i aelodau gytuno y dylid cyhoeddi cynllun cyflawni â mwy o ffocws ar ddarnau o waith yn y Cymoedd yn unig, neu ddarnau o waith sy'n cael eu gwneud yn wahanol yn y Cymoedd. Ar hyn o bryd, mae'r cynllun yn cynnwys llawer o gamau Cymru gyfan a fyddai'n cael eu cymryd yn y Cymoedd beth bynnag. Cytunwyd i hyn.
22. Dylid cydnabod ffocws ar waith Swyddi Gwell yn Nes Adref. Mae'r rhaglen hon yn cael llwyddiant mawr o ran dargyfeirio arian yn ôl i Gymru, gyda niferoedd da mewn perthynas â chyflogaeth. Mae angen nodi'r gwahaniaeth mewn diwylliant.
23. Gofynnodd aelodau am i adroddiadau ar y prif bwyntiau gael eu cynhyrchu'n barhaus fel y gall aelodau gwestiynu'r statws RAG a roddir i'r camau.
24. Cadarnhawyd ein bod ni'n anelu at ddiwedd mis Tachwedd i gyhoeddi fersiwn nesaf y cynllun cyflawni ond y byddai'n cael ei anfon at aelodau i wneud sylwadau arno cyn hynny. Yn y cyfamser, os oes gan unrhyw aelodau o'r tasglu sylwadau neu awgrymiadau ar gyfer y cynllun cyflawni newydd, mae angen iddyn nhw gysylltu â thîm y tasglu erbyn dydd Gwener nesaf, 12 Hydref.

Eitem 5: Unrhyw fater arall

25. Mae angen sicrhau bod sefydliadau allweddol yn gweld hyn ac yn cael cyfle i drafod gyda ni. Mae sicrhau eu cyfraniad yn bwysig.
26. Byddai dyddiad y cyfarfod nesaf yn cael ei anfon maes o law, ynghyd â dyddiadau ar gyfer y flwyddyn nesaf i roi digon o rybudd i aelodau.